

Доповідь на тему

**«ФОМУВАННЯ ТА МОНІТОРИНГ ГРАМАТИЧНИХ НАВИЧОК
ШЛЯХОМ ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ»**

**Підготувала: Ткаченко С.В.,
вчитель англійської мови Менської ЗОШ І-ІІІ ст.
ім. Т.Г. Шевченко.**

Мена 2018

Державні освітні стандарти з іноземної мови чітко визначають мету навчання іноземної мови в навчальному закладі: розвиток здібностей учнів використовувати іноземну мову як інструмент у діалозі культур і цивілізацій сучасного світу, що передбачає взаємопов'язаний, комунікативний і соціокультурний розвиток учнів засобами іноземної мови для підготовки їх для міжкультурного спілкування у різноманітних сферах життєдіяльності.

Завдання вчителя - активізувати пізнавальну діяльність учня в процесі навчання іноземним мовам. Сучасні педагогічні технології такі, як навчання в співробітництві, проектна методика, використання нових інформаційних технологій, Інтернет-ресурсів допомагають реалізувати особисто-орієнтований підхід у навчанні, забезпечують індивідуалізацію і диференціацію навчання з урахуванням здібностей дітей, їхнього рівня навченості, схильностей і т.д.

Формування в учнів умінь та навичок іншомовного спілкування передбачає досягнення ними такого рівня комунікативної компетенції, який був би достатнім для здійснення спілкування в певних комунікативних сферах з чотирьох видів діяльності: аудіювання, говоріння, читання та письма.

Основою комунікативної компетенції є комунікативні вміння, сформовані на ґрунті мовних знань і навичок. Мовна компетенція в свою чергу також інтегративна і включає лексичну, граматичну, фонологічну та орфографічну компетенції. Це означає, що учні мають одержати відповідні мовні знання і в них необхідно сформувати конкретні мовленнєві навички. Без оволодіння мовним матеріалом (фонетичним, лексичним, граматичним) неможливе формування мовленнєвих вмінь. Лише самі знання мовного матеріалу не можуть забезпечити реалізацію практичної мети навчання іноземної мови.

Згідно з принципом комунікативності у навчанні іноземної мови і практичної мети, засвоєння мовного матеріалу (всіх аспектів мови) відбувається комплексно. Проте це не означає відсутності спеціальної роботи над засвоєнням граматичних форм і структур, вокабуляру, звуків, інтонаційно-ритмічних моделей, орфографічних правил. Вони становлять той «будівельний матеріал», без якого не може відбутися будь-яке вербальне спілкування.

Навчання граматики іноземної мови є одним із найважливіших напрямів підготовки учнів до здійснення успішної іншомовної діяльності. Тут повинен мати місце пошук оптимальних шляхів для формування граматичних навичок. Одним із таких шляхів сьогодні є використання інформаційних технологій, комп'ютера. Комп'ютер у школі є ефективним засобом, з допомогою якого можна значно урізноманітнити процес навчання. Використання комп'ютерів у навчальній діяльності сприяє підвищенню мотивації та індивідуалізації навчання, розвитку творчих здібностей учнів і створенню сприятливого емоційного клімату на уроках, робить їх привабливими та сучасними.

У системі навчання іноземної мови комп'ютер, перш за все, може використовуватися для отримання інформаційної та технічної підтримки. Крім того, його можна використовувати як інструмент у професійній діяльності. У цій якості функції комп'ютера базуються на його можливостях точної реєстрації фактів, збереження та передачі великого об'єму інформації, групування та статистичного опрацювання даних. Це дозволяє використовувати його для оптимізації управління навчанням, підвищення ефективності та об'єктивності навчального процесу при значній економії часу викладача.

Переваги комп'ютера в його неупередженості і об'єктивності оцінювання знань. Крім того, комп'ютер здатний реалізувати одну з основних функцій контролю – зворотний зв'язок. Автоматизовані навчальні курси, крім контролю, здатні забезпечити учня постійною увагою і допомогою. Використання комп'ютера робить можливим вчасне реагування на дії учня у вигляді схвалення, критичної оцінки і можливості повторної спроби (відповідно до умов тестування). Необхідно створити сприятливі умови для реалізації навчання та тестування з допомогою комп'ютера.

Відповідно до методичних вимог мета навчання граматичного матеріалу іноземної мови – це оволодіння граматичними навичками мовлення: репродуктивними, тобто граматичними навичками говоріння і письма, та рецептивними, тобто граматичними навичками аудіювання та читання.

В практичній діяльності безпосередньо використовуються інформаційно-комунікативні технології на різних етапах підготовки та проведення уроку англійської мови.

Таблиця 1. Використання ІКТ при вивченні граматичного матеріалу.

№ з/п	Засіб	Етап уроку, мета використання
1.	Презентація Power Point	Активізація ГС Введення нового граматичного матеріалу
2.	Відео та аудіофайли	Мотивація навчальної діяльності учнів; Введення нового матеріалу, ознайомлення з новими ГС.
3.	Документ Word: з використанням форм	Тести для перевірки рівня засвоєння фактичних знань, рівня сформованості вмінь Створення роздаткових друкованих матеріалів (тексти з пропусками різних типів; кросворди, sudoku, сканворди тощо)
4.	Тестові оболонки (Test-W, Test-W2)	Тренування та перевірка засвоєння лексичного, граматичного матеріалу з використанням тексту, зображень, відео- та аудіо файлів; створення бази тестових завдань
	Hot Potatoes	тренування у використанні граматичного матеріалу, перевірка рівня засвоєння у різних формах (тесту з множинним вибором, співставлення, тексти з пропусками з можливістю вибору відповіді з запропонованих та визначення власної відповіді з встановленням обмеження у часі та без нього тощо)

6.	Комп'ютерні програми та мультимедійні підручники	Тренування використання граматичних структур. Введення нового граматичного матеріалу.
7.	Веб-ресурси	Ознайомлення з новими ГС. Тренування у використанні граматичного матеріалу

Як видно з представленої таблиці, використання інформаційно-комунікативних технологій можливе на будь-якому етапі уроку. Вибір конкретного засобу залежить щонайменше від таких факторів:

- технічне забезпечення навчально-виховного процесу в конкретному закладі освіти;
- рівень підготовки вчителя і учнів до використання ІКТ;
- стабільність роботи програми / ППЗ, надійність збереження результатів діяльності учнів та вчителя;
- забезпечення програмними засобами

Хотілось би розглянути деякі засоби.

Презентація Power Point.

Використання мультимедійних презентацій на уроках англійської мови є чудовим засобом підвищення ефективності навчального процесу.

Поняття мультимедіа об'єднує різноманітні інформаційні об'єкти - такі як текст, графіка, відео, анімація та звук, які можуть використовуватися вчителями при проектуванні власних розробок.

На уроці мультимедійну презентацію можна продемонструвати на екрані монітору компютера чи на великому екрані за допомогою спеціальних пристроїв - мультимедійного проектора, плазмового екрану тощо. Глядачі бачать чергування електронних сторінок, на кожній з яких можуть бути текст, фотографії, малюнки, діаграми, графіки, відеофрагменти, що може супроводжуватися звуковим оформленням - музикою чи доповіддю учителя.

За призначенням учительські презентації на уроці можна класифікувати так:

- проблемні - вступ до теми;
- інформативні: інструкції, приклади для учнів, форми оцінювання, консультування;
- діагностичні або контролюючі: для перевірки знань учнів, самооцінювання, наприкінці вивчення теми, розділу, уроку.

Учительські презентації можуть бути використані для супроводу уроку, представлення нової теми, для повторення вивченого матеріалу, а також для контролю.

Використання комп'ютерних програм та електронних підручників

При вивченні англійської мови досить часто використовуються спеціальні комп'ютерні програми. На жаль зараз не дуже багато програм, які адаптовані для окремого підручника, тому таке вивчення граматики мови більш підходить для якогось етапу уроку, як додатковий засіб або для позакласної та самостійної роботи.

Використання комп'ютерних навчальних програм під час навчання граматики забезпечує:

- формування рецептивних граматичних навичок читання та аудіювання;
- формування продуктивних граматичних навичок переважно письмового мовлення;
- контроль рівня сформованості граматичних навичок на основі тестових програм;

- надання довідково-інформаційної допомоги (довідники з граматики, системи визначення граматичних помилок на морфологічному та синтаксичному рівнях).

Учні можуть використовувати ПК у відповідності до своїх індивідуальних потреб на різних етапах роботи на матеріалом і в різних якостях. У цій ситуації використовуються тренувальні та навчальні комп'ютерні програми, спеціально створені з навчальною метою. Під час самостійної роботи з комп'ютерною навчальною програмою студент може:

- отримати навчальне завдання;
- зробити запит додаткової інформації для його виконання;
- зрозуміти спосіб виконання завдання;
- ввести відповідь;
- отримати аналіз і оцінку відповіді.

За допомогою використання комп'ютерних засобів навчання вирішується велика кількість лінгвометодичних завдань під час оволодіння різними аспектами мови, при формуванні навичок та вмінь в різних видах мовленнєвої діяльності. Мультимедійні автоматизовані навчальні курси з іноземної мови (далі АНК ІМ), що пропонуються в торговій мережі, можна використовувати у процесі навчання іноземної мови із самого початку або для вдосконалення набутого раніше рівня володіння іноземною мовою, де виділяється якийсь один вид мовленнєвої діяльності. В АНК ІМ користувачам пропонується дуже широкий вибір видів та форм роботи з текстами, з граматичним матеріалом: сортування слів за різноманітними формально-смісловими категоріями, виявлення правильного порядку слів в реченнях, заповнення пропусків у тексті і т. д.

Серед великої кількості таких навчальних курсів хотілось би виділити такі програми як «Round up», «Success», «Grammar Time» (Longman)

Завдяки цим програмам учні навчаються швидко і правильно будувати прості фрази і складні речення, вивчають граматику англійської мови, навчаються працювати з текстами та тестами. Цікаві форми виконання завдань сприяють підвищенню мотивації до вивчення іноземної мови, стимулюють

бажання самостійно оволодіти мовленнєвими навичками та продемонструвати свої результати

Тестові оболонки

Учителів можуть також самостійно розробити тести і потім використовувати в практиці формування мовних навичок завдяки використанню програм для складання тестів. Учитель має можливість скласти тест відповідно до того граматичного матеріалу та лексичного матеріалу, які відповідають конкретному підручнику. Такі тести можна буде використовувати для тренування вживання різних граматичних форм та конструкцій.

Тестові навчальні завдання допоможуть студентам усвідомити правила, повторити їх у системі та нових зв'язках. Все це сприятиме формуванню вмінь та навичок користування мовним матеріалом на належному рівні.

Серед таких тестових оболонок слід відмітити програми «Hot Potatoes» та «Test W-2».

Найпростіші тести можна також підготувати у програмах WORD, POWER POINT.

Веб-ресурси

Навіть дуже традиційний учитель зі стійким імунітетом до втручання новітніх технологій не може заперечити, що Інтернет є дуже багатим джерелом потенційних навчальних ресурсів. Що стосується граматики, це і граматичні довідники, і можливість виконання вправ і тестів онлайн, можливість спілкування з носіями англійської мови.

Корисні веб-ресурси для формування граматичних навичок:

www.study.ru, www.english-test.net, www.english4u.com.ua.

<http://www.mes-games.com/>

<http://www.ego4u.com/en/cram-up/grammar/exercises>

<http://www.eslpartyland.com/quiz-center/ataparty.htm>

<http://learnenglish.britishcouncil.org/en/quick-grammar>

<http://www.englishpage.com/>

<http://www.cambridge.org/>

Також в [youtube.com](https://www.youtube.com) можна знайти відео файли, які можуть бути використані для ознайомлення учнів з тією чи іншою граматичною структурою.

Як ви бачите, інформаційні технології можна використовувати в різних ситуаціях на всіх етапах вивчення граматичного матеріалу: під час вивчення нового матеріалу, для узагальнення та систематизації знань, для повторення, для контролю засвоєного матеріалу, а також на позакласних заходах (семінари, вікторини, конкурси).

Використання сучасних інформаційних технологій на уроках англійської мови реалізується на таких принципах, як:

- індивідуалізація (можливість персонально працювати з кожним учнем, враховуючи його здібності, рівень знань, умінь та навичок);
- диференціація (можна обирати та пропонувати студентам необхідні варіанти навчальних завдань, певної складності й кількості та у такій послідовності, що відповідає їхнім пізнавальним можливостям, рівню знань та умінь);
- інтенсифікація (наявні різні засоби презентації навчального матеріалу, його структурування з широким залученням інтерактивних видів і форм робіт).

Хочеться зауважити, що, незважаючи на те, що інформаційно-комп'ютерні технології - це досить потужні механізми, які мають багато можливостей, вони не замінюють викладача, а можуть бути тільки інструментом у його руках. Причому таким інструментом, який має дуже великий ресурс використання. Він лише виконує завдання того, хто ним керує. Таким чином, і ставитися до цих технологій треба лише як до інструменту, зробленого для полегшення праці, а не як до генератора команд та ідей чи заміни вчителя.

Сучасні інформаційні технології також є засобом для вирішення ще одної проблеми сучасної школи - підтримка інтересу учня до навчання взагалі та англійської мови зокрема.

